

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till
Stadsbyggnadskontoret
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2026-02-19

Angående Västergötland 21, del av Södermalm 7:87, S-Dp 2024-13114

Ståndpunkt

Samfundet S:t Erik avstyrker detaljplaneförslaget i föreliggande form.

Planförslaget

Planförslaget syftar till en högre exploatering av fastigheten. Det sker genom en ny länkbyggnad inne på den överbyggda gården där befintliga byggnader från 1870-talet och 1920-talet motbyggs i fyra våningars höjd, upptagning av fönsteröppningar i brandgavel från 1930-talet, flera nya entréer från Repslagargatan samt möjliggörande av vindsinredningar med takkupor på byggnader från 1870-talet och 1920-talet.

Planförslaget innebär förändrade skyddsbestämmelser jämfört med gällande detaljplan från 2003; utökat skydd för 1920-talsbyggnadens huvudtrapphus men borttaget skydd där den motbyggs, utökat skydd av trapphus och källare på 1870-talsbyggnaden, men borttaget skydd av fasad som motbyggs samt dess byggnadsvolym. Planens skydds- och varsamhetsbestämmelser är mycket detaljerade och bygglov krävs för ändring och underhåll av alla delar som omfattas av bestämmelserna.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Enligt planbeskrivningen är planens primära syfte att varsamt utveckla fastigheten, men samfundet menar att planen brister i jämvikt mellan bevarande och utveckling. Den tillåter större ingrepp i kulturhistoriskt värdefulla delar av fastigheten samtidigt som planens skydds- och varsamhetsbestämmelser i huvudsak omfattar delar som ändå ska prövas inom ramen för bygglov, särskilt efter de senaste ändringarna i plan- och bygglagen. De detaljerade bestämmelserna i kombination med den ändrade lovplikten riskerar snarare att hindra en god förvaltning av fastigheten än att skydda den. Planen gör vanligt underhåll av exempelvis fönster och stengolv bygglovpliktigt, samtidigt som det finns en risk att planen tolkas som att de delar som förblir opreciserade inte omfattas av plan- och bygglagens generella krav på varsamhet och förbud mot förvanskning, vilket inte är fallet.

1870-talsbyggnaden har ett högt kulturhistoriskt värde som ett tidstypiskt, mindre bostadshus från början av Stockholms kraftiga expansion under senare delen av 1800-talet och är en viktig del av den småskaliga äldre miljön vid Götgatsbacken. Det är därför olämpligt att tillåta takkupor som förändrar dess karaktär. Det är också olämpligt att motbygga gårdsfasaden i hela dess höjd, motsvarande cirka 60% av gårdsfasadens yta. Även om den motbyggda fasadens puts fortsatt

står synlig i länkbyggnadens interiör förvanskas fasadarkitekturen när alla berörda fönsteröppningar ändras till passager eller blindingar. Invändigt medför motbyggnaden att både planlösning och rörelsemönster förändras inom byggnaden och dess karaktär av bostadshus minskar.

Samfundet anser att det är möjligt att motbygga 1920-talsbyggnaden inne på gården, men den långsgående takkupan mot Repslagargatan bör omstuderas för bättre anpassning till arkitekturen och stadsmiljön och antalet nya entréer mot samma gata bör hållas till ett minimum.

För Samfundet S:t Erik

Knut Weibull
Ordförande

Anna Birath
Styrelseledamot